

Tøsealarm – piger i puberteten 1

Tema: Gruppepres, mobning, piger, pubertet, stress, mobiltelefon.
Fag: Sundheds- og seksualundervisningen og familiekundskab
Målgruppe: 8.-9. klassetrin

ZDF, 2015, 45 min.

TV udsendelsen er en dokumentarminiserie i to afsnit. Der er udarbejdet pædagogisk vejledning til 1. afsnit, der relaterer sig til kapitelinddelingen på mitCFU. Den pædagogiske vejledning er rettet mod det obligatoriske emne, sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab og indeholder undervisningsforslag til brug før, under og efter dokumentarserien samt diskussionsspørgsmål og andre idéer og forslag til aktiviteter. Aktiviteterne er udvalgt på baggrund af relevante videns- og færdighedsmål indenfor emnets to kompetenceområder og tager udgangspunkt i cooperative learning strukturer.

Faglig relevans / kompetenceområder

I undervisningen for sundheds- og seksualundervisning og familiekundskab skal eleverne udvikle kompetencer til at kunne fremme sundhed og trivsel for sig selv og andre. Det er elevernes erfaringer og undren, der er omdrejningspunktet.

Sundhed og trivsel – efter 9. klassetrin

- Eleven kan vurdere følelsesmæssige dilemmaer i relationer
- Eleven har viden om følelser og relationers betydning for sundhed, trivsel og seksualitet
- Eleven kan vurdere sundhedsfaktorer i relation til eget liv
- Eleven har viden om sundhedsfaktorer, som er særligt relevante for unge

Køn, krop og seksualitet – efter 9. klassetrin

- Eleven har viden om kulturelle og sociale normer og idealer for køn, krop og seksualitet

Det er vigtigt at omskrive de overordnede færdigheds- og vidensmål til konkrete læringsmål, så eleverne kan forstå dem og se relevansen af de læringsmål, som formidles til dem i undervisningen. Ved at anvende læringsmålene bliver det tydeligt for både eleverne og dig som underviser, hvad eleverne skal lære, hvad de har lært og hvad et fremtidigt fokus kan være. Det er desuden væsentligt, at de enkelte læringsmål tilpasses elevernes forskellige forudsætninger. Da der i sundhedsundervisningen er et særligt fokus på elevdeltagelse og elevmedbestemmelse, må disse begreber også tænkes ind i den målstyrede undervisning.

Ideer til undervisningen

Udsendelsen kan indgå i en trivselsdag eller i opstarten af et længere undervisningsforløb i udskolingen, hvor der arbejdes med "At være teenager", da der er en positiv sammenhæng mellem trivsel, gode relationer og personlig udvikling og læring. Et andet relevant tema kunne være "Unge og de sociale medier". Udsendelsen er også oplagt til at sætte fokus på venindeproblematikker.

Ud fra trivselsdagens indhold producerer eleverne forskellige bud på løsninger. Elevernes bud formidles, via forskellige produkter, og udstilles/fremføres efterfølgende til en fælles fernisering.

Udstillingen/ferniseringen kan inddrages i den øvrige undervisning eller måske i forbindelse med et skole/hjem arrangement. Dagen kan fx følges op af et undervisningsforløb, hvor fokus er på, hvad der skal til, for at få etableret grundlag for gode relationer i klassen, årgangen eller på skolen og herved undgå

mobning. En anden idé kunne være et undervisningsforløb/projektarbejde, som omhandlede de unges brug af sociale medier, - fordele og ulemper, - naturligvis gerne med inddragelse af de forskellige sociale medier.

I 1. afsnit af serien møder vi fire piger, Luna, Iwa, Marie-Celine og Sarah. Fælles for alle piger er, at det ikke er nemt at være teenager.

Inden I ser tv-udsendelsen

I det følgende er der givet konkrete idéer til, hvordan man kan arbejde ud fra cooperative learning strukturer.

1. Inddel eleverne i grupper på fire og lav som opstart 'mødet på midten'. Alternativt kan hele klassen bruge samme spørgsmål til CL strukturen 'dobbelcirkler':

Forslag til spørgsmål som læreren kan stille:

- Har mobning betydning for undervisningsmiljøet i klassen? Hvis ja, hvordan?
- Hvem har ansvaret for, at der ikke opstår mobning i en klasse?
- Hvad er vigtigt at være opmærksom på ved brug af sociale medier? (fx sproget, misforståelser, billeder, egne grænser, mobning, altid online – aldrig fri?)
- Hvem kan hjælpe, hvis man bliver mobbet?

Afslut evt. med en fælles opsamling på klassen.

2. Inddel eleverne i grupper. Hver gruppe skal skygge og være særlig opmærksom på én bestemt person fra serien (Luna, Iwa, Marie-Celine og Sarah), deres udfordringer som teenager, personlighed og måde at være på.

Mens I ser tv-udsendelsen

Eleverne skriver noter til den person, de skal skygge.

Til hver kapitelinddeling er der formuleret spørgsmål til en klasse-/gruppedrøftelse. Eleverne kan drøfte spørgsmålene med udgangspunkt i deres eget liv. Drøftelserne kan danne baggrund for forskellige aktiviteter, se afsnittet "Når I har set filmen".

1. Introduktion: I dag har piger flere muligheder end før. Men er de så ikke under større pres? Drøft udsagnet.
2. Luna, 14 år: Udseendet er vigtigt. *"Hvis man er grim, bliver man mobbet. Hvis man er køn, får man også flere likes. Jo flere likes, jo mere populær er man og jo flere venner får man på Facebook. Det er en evig, ond cirkel"*. Drøft udsagnet. Er det sådan og behøver det at være sådan?
3. Lunas mor: Er det en udfordring, at mange forældre ikke kender de forskellige sociale medier? Har forældrene et ansvar for at lære de unge at omgås de sociale medier? Hvis ja, hvad skal de så gøre?
4. Marie-Celine, 15 år: Føler sig presset udefra, skolen er et pres og mor ønsker, at hun tager en studentereksamen. Hvorfor dette pres, hvem skaber det pres? Pigerne selv?, Forældrene? Skolen? Medierne?
5. Sarah, 15 år: Har selv mobbet og bliver nu mobbet. Hvad er det særlige ved digital mobning? Hvordan kan man undgå det? Hvad og hvem skal gøre noget, hvis man opdager mobning på sociale medier eller mobiltelefon? Er et skoleskifte løsningen?

Når I har set filmen

Lav, på baggrund af elevernes skygning, en oversigt over personerne i filmen. Lad eleverne formulere spørgsmål til de enkelte personer og sæt efterfølgende personerne i 'den varme stol'.

I grupper udarbejder eleverne en lille lommefilm (dvs. skabe film med mobilen), et rollespil m.m. over en valgfri scene fra filmen eller en fortsættelse af en scene med replikker, hvor de udvalgte personer handler anderledes, end de gør i filmen. Lad eleverne se hinandens film og drøft de nye løsningsforslag.

Lav evt. en paneldebat på skolen vedr. brug af sociale medier og mobiler i undervisningen, foretag interviews af børn og voksne og lad eleverne formulere deres bud på, hvad der er vigtigt at være opmærksom på ved unges brug af sociale medier og omsæt efterfølgende disse bud til klassens egne "det betyder at..." sætninger.

Med jævne mellemrum er der artikler, nyhedsindslag m.m. der omhandler unges brug af mobiltelefoner og sociale medier. Vinklen er oftest, at unge får stress af mobilen, da de føler, de hele tiden skal være online. Nogle unge får ligefrem abstinenssymptomer uden adgang til mobil og internet. Udvælg relevante artikler m.m. og drøft de forskellige udsagn og konsekvenserne heraf.

Hvordan kommunikerer vi med hinanden i klassen? Hvad er vigtigt for, at alle i klassen føler sig værdsat? Udarbejd konkrete spilleregler for fællesskabet og miljøet i klassen. Optag evt. små spots mod digital mobning.

Et samarbejde med SSP eller sundhedsplejen på den enkelte skole kan også være oplagt.

Evaluering

Opsamling og drøftelse af de forskellige produkter på baggrund af de opstillede læringsmål.

Cooperative learning strukturen "Find someone who" kan også anvendes. Lav et ark med en række spørgsmål til filmen eller forløbet. Eleverne går rundt mellem hinanden og stiller spørgsmålene. Når de finder én, der kan svare, skriver de navnet på vedkommende på skemaet og går videre med de andre spørgsmål. Hvem kan først få fyldt sit ark?

Supplerende materialer

TV- udsendelser:

At gå linen ud – italiensk kortfilm, 2007, Buster Filmfestival.

Faszination Facebook – tysk tv-optagelse, 3 sat, 2013

Links:

[Lommefilm.dk](http://lommefilm.dk) har ideer og konkrete værktøjer til, hvordan man kan lave film med mobilen.

Red barnet har sikkerchat.dk, hvor der bl.a. er undervisningsopgaver vedr. konfliktrappen.

Center for forebyggelse af mobning har en facebookside vedr. mobning på facebook.

<https://da-dk.facebook.com/safety/bullying>

Børns vilkår om børn og unges digitale liv, bl.a. begrebet "mit digitale jeg".

<https://www.redbarnet.dk/Digital-mobning.aspx?ID=3047&gclid=CiWjxaCbocoCFcTbcgodUowPIA>

Medierådet for børn og unges materiale om "Digital mobning, viden og konkrete redskaber til forældre, lærere og skoler":

http://www.dfi.dk/boern_og_unge/medieraadet/nyheder-fra-medieraadet/internet_og_mobil/digital-mobning.aspx

Filmcentralen.dk har et temamateriale om venskab og mobning, "Gode og dårlige kammerater", der både indeholder dokumentarfilm, kortfilm og ideer til klassemødet som et arbejdsredskab:

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/gode-og-daarlige-kammerater#.Vo-LWXlgm70>

Emu.dk har materialet "Styrkespotting – se det positive i dine klassekammerater":

<http://www.emu.dk/soegning/styrkespotting>

www.Sammenmodmobning.dk. Redskaber og metoder til at skabe trivsel samt forebygge og bekæmpe mobning i skolen.

Følgende er forslag til supplerende materialer, der evt. kan lånes på dit lokale CFU.

"Bare rolig – sådan tackler du bekymringer og stress", Aaron Balick.

Er du med mod mobning? 42 veje til bedre trivsel.

Skønlitteratur:

"21 måder at dø", Sarah Engell.

CFU, UC Syd udarbejder i foråret 2016 materialekasser til både indskoling, mellemtrin og udskoling med fokus på venskab, selvværd, identitet og pubertet.